

Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΣΤΑ ΠΡΑΜΑΝΤΑ

Οι πρώτοι διδάξαντες

Του ΔΗΜ. ΦΩΤ. ΚΑΡΑΤΖΕΝΗ

Ο εκδοθείς τόμος «ΙΣΤΟΡΙΚΑ—ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΤΩΝ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ» είναι ένας μικρός θησαυρός που οφείλεται, εξ ολοκλήρου εις την προσπάθειαν και επιμέλειαν, την αποκλειστικήν μπορώ να ειπώ, του Δήμου Χρ. Λάμπρη. Το έργο που είπαμε με την συκέντρωσιν τόσων και τόσων πληροφοριών είναι ιστορικό. Κανείς μέχρι της εποχής δεν επεχείρησε ούτε προσπάθησε να αφησει πάλι με το πέρασμα του, από το παρελθόν του χωριού. Ο Δήμος Λάμπρης το επιχείρησε και το κατόρθωσε. Ας είναι αιωνία η μνήμη του, με αυτό που έκαμε.

Στον τόμο δημοσιεύεται ένας κατάλογος ονομάτων διδασκάλων που έδιδαν στο Δημοτικών σχολείων Πραμάντων. Από άλλες έρευνες θα προσπαθήσουμε με το σημείωμα αυτό να συμπληρώσουμε αυτού για να υπάρχει πλήρης η πληροφορία περί του παρελθόντος εις την Δημοτικήν εκπαίδευσιν του χωριού.

Ι. Είναι εξακριβωμένον ότι στο χωριό ανέκαθεν λειτουργούσε δημοτικών σχολείων το αλληλοδιδασκτικό λεγόμενον. Από μίαν δε έκθεσιν του επιθεωρητού Γ. Χασιώτη προς τον Ηπειρωτικόν Φιλελευθέρων Σχολείων Σύλλογον Κωσταντι-

νουπόλεως τη 19 Μαΐου 1874 πληροφορούμεθα ότι και το 1873 λειτουργούσαν δύο σχολεία το Ελληνικόν με 50 μαθητάς (Σχολαρχείον) και το αλληλοδιδασκτικό με 150. Τα έξοδα της λειτουργίας των σχολείων αυτών κατεβάλλοντο από το κληροδότημα των Πραμαντιωτών Δημ. Αρβανιογιάννη και Αθαν. Ρίγγα.

Με την απελευθέρωσιν της Επαρχίας Άρτας το 1881 ιδρύθησαν στα Πράμαντα τα κάτωθι δημόσια σχολεία.

1ον. Δημοτικόν Σχολείον Αρρένων (1-10-1882 ΦΕΚ 124)

2ον. Δημοτικόν σχολείον Θηλέων (1-10-1882 ΦΕΚ. 124)

3ον. Ελληνικόν σχολείον με τρείς τάξεις (18-12-1882 ΦΕΚ. 197)

ΙΙ. Διδάσκαλοι στα Δημοτικά Σχολεία. Πρώτος δάσκαλος στο μονοτάξιον σχολείον αρρένων διωρίσθη ο εκ Μελίσσουργών Ιωάννης Μπουνιάκος (αριθ. αποφ. 9896 της 30-9-1982 ΦΕΚ. 124 της 1-10-1882. Ο Μπουνιάκος υπηρέτησε μέχρι τέλος του σχολικού έτους 1885-1886 οπότε κατά του Σεπτεμβρίου ίδιου έτους μετέβη εις το δημοτικόν σχολείον αρρένων Κυπαρισσίας αργότερα δε εις το της Χαλκίδος.

Τον Ι. Μπουνιάκον μετατιθέντα διεδέχθη ο δάσκαλος Αθανάσιος Σκιαδόπουλος όστις εδίδαξε έως τις 18 Ιου-

μετετέθει εις το σχολείον Χρηστών και τέλος εις Πράμαντα. Το 1916 ο Χαρ. Κοντζιάς μετετέθει εις τα πρότυπα του Διδασκαλείου Ιωαννίνων. Εις το 3 θέσιον Δημοτικόν σχολείον υπηρέτην για αρκετά χρόνια ο Κων. Τσίκος και ο Κωνσταντίνος Δ. Καρατζένης. Ο τελευταίος αρχικώς κατά την δεκαετίαν του 1900 υπηρέτησε εις Καλαρρύτες, για ολίγον διάστημα κατά το 1910 εις Μελίσσουργούς και ακολούθως εις Πράμαντα. Αλλά και ο Κων. Καρατζένης γύρω στο 1920 μετετέθει εις τα πρότυπα του Διδασκαλείου Ιωαννίνων. Μετά το 1925 υπηρέτησαν οι αδελφοί Ευστάθιος και Ιωάννης κ. Τσίκος και πολλοί άλλοι Πραμαντιώτες δάσκαλοι που περιλαμβάνονται εις τον τόμο του Δήμου Λάμπρη. Εις το Δημοτικόν σχολείον Θηλέων πρώτη δασκάλα τοποθετήθη η Αικατερίνη Καραγιαννοπούλου (ΦΕΚ 89-29-8-1882). Τούτων διεδέχθη η Ζηνοβία Μαυροπούλου η οποία υπηρέτησε αρκετά χρόνια και με την απόφασιν Δήμου Αγρινίου (ΦΕΚ 367-30-12-1891).

Τον ίδιο χρόνο την Μαυροπούλου διεδέχθη η Ευφροσύνη Μάρκου και ταύτην κατά το 1896 η Μαρία Κακνή (πρακτικού εποπ) συμβουλίου Άρτας (ΦΕΚ. 192 της 21-8-1896). Την Κακνή διεδέχθη η Βιργινία Λεοπούλου-Κορινάκη (βλέπε επετηρίδα δημοτικής εκπαίδευσως Γ. Μπουκοβάλας Αθήνα, 1902) και ταύτην η εκ Καλαρρυτών

λίου 1890 ότε μετετέθει εις το σχολείον Αγίων Θεοδώρων του Δήμου Λευκιμναίων.

Εις αντικατάστασιν του ανωτέρω με την υπ' αριθ. 10564 της 16 Αυγούστου 1890 και κατόπιν αιτήσεώς του μετετέθη ο δάσκαλος Στέφανος Χρηστίδης εκ του σχολείου Κλεπών του Δήμου Κλεπαίδης εις το σχολείον Πραμάντων.

Το 1893 το Δημοτικόν Σχολείον Πραμάντων προήχθη εις διθέσιον (23-12-1893 ΦΕΚ 239) και ετοποθετήθη ο δάσκαλος ο εκ Πραμάντων Δημήτριος Κ. Μπέκας. Το 1894, μετατιθέντα του Χρηστίδη, μετετέθει εις το Δημοτικόν Σχολείον Πραμάντων ο μέχρι τότε υπηρέτων εις το μονοθέσιον σχολείον Ραφταναίων, Πραμαντιώτης δάσκαλος Κωνσταντίνος Τσίκος όστις και ανέλαθε την διεύθυνσιν του σχολείου. (πράξις ΞΣΤ του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου Νομού Άρτας ΦΕΚ. 231 της 14-10-1805).

Το 1901 το Δημοτικόν σχολείον προήχθη εις τριθέσιον και τότε διορίσθη με την υπ' αριθ. 2717 (17-9-1901) απόφασιν του Νομάρχου Άρτας ο δάσκαλος Χαρίλαος Δημ. Κοτζιάς εκ Πραμάντων (ΦΕΚ. 219-21-9-1901) με αποδοχάς πρωτοθαβμίου δασκάλου. Ο διορισμός του Χ. Κοντζιά φαίνεται ότι ήτο προσωρινός γιατί αργότερα υπηρέτησε για μερικά χρόνια εις την Νήσον Κάλαμον Λευκάδος, απ' όπου

Αγγελιανή Κалаμπάκου (βλέπε ΣΣΤ πράξιν του εποπτικού συμβουλίου του Νομού Άρτας ΦΕΚ. 231-11-10-1905 τεύχος θ). Η Κалаμπάκου ειργάσθη με ζήλον και υπηρέτησε πολλά χρόνια στο σχολείον Θηλέων Πραμάντων.

Ως αμυδρώς ενθυμείται ο γράφων την Κалаμπάκου διεδέχθη η εκ Καλαρρυτών διδασκάλισσα Λύτρα κατά το σχολικό έτος 1914.

Διδάσκαλοι που υπηρέτησαν κατά τα νεώτερα χρόνια αναφέρονται εις τα χρονικά των Πραμάντων του Δήμου Χρ. Λάμπρη. Θα ήτο παράλειψις να μην σημειώσωμεν ότι εις το μονοτάξιον Δημοτικόν Σχολείον του Συνοικισμού Τσόπελα υπηρέτησε επί πολλές δεκαετίες μέχρι των παραμονών του πολέμου 1940 ο εκ Πραμάντων δάσκαλος Κωνσταντίνος Ανασ. Μαργάρης. Η προσήλωσις εις το καθήκον του εκπαιδευτικού αυτού δεν έχει προηγούμενον. Χιόνια και βροχές του χειμώνα δεν τον ημπούδισον να ευρίσκειται εις την έδραν του σχολείου του την ωρισμένην ώραν και το βράδυ να επιστρέψει με τις ίδιες καιρικές συνθήκες στο σπίτι του που ήταν στο χωριό. Είχε αφιερωθει εξ ολοκλήρου εις το καθήκον, οι δε εξεργόμενοι εκ του σχολείου αυτού μαθηταί ήσαν αρκετά συγκροτημένοι και δεν μπορούσε να συγκριθούν με αυτούς μαθηταί πολυταξίων σχολείων. Η παρεμβολή αυτή ας είναι ελάχιστος φόρος εις την μνήμην του.